

ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Study of the Problems and Guidelines for Solving Academic Affairs Administration of Special Education (SPED) Schools under the Bureau of Special Education Administration (BSEA) in the Northeastern Region.

รัชนีกร กุฎีศรี*

ดร.ปณิธาน วรวัฒนวัลย์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2560 ใน 10 โรงเรียน จำนวน 148 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .486-.900 ค่าความเชื่อมั่น .979 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้ F-test แบบ One-Way ANOVA ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารวิชาการโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การนำหลักสูตรแกนกลางมาใช้ในสถานศึกษาควรจะต้องปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนเฉพาะความพิการแต่ละโรงเรียน การนิเทศการศึกษาควรมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนการศึกษาพิเศษ

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

**กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ครูจะต้องจัดสภาพห้องเรียนหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนคุณภาพโรงเรียน และจัดทำเอกสารให้เป็นปัจจุบัน มีการนิเทศติดตามอยู่เสมอ เพื่อนำปัญหาที่พบไปปรับปรุงแก้ไข การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

ABSTRACT

This research aimed: 1) to study the level of the problems of the Academic Affairs administration in the Special Education (SPED) Schools under the Bureau of Special Education Administration (BSEA) in the Northeastern Region, 2) to compare the opinions of the teachers toward the problems of the Academic Affairs administration of the SPED Schools under BSEA in the Northeastern Region classified by work experience, and 3) to study the guidelines for developing the Academic Affairs administration in the SPED Schools under BSEA in the Northeastern Region. The samples were the 148 teachers from 10 SPED Schools under BSEA in the Northeastern Region in the academic year 2017. The sample size was determined according to Krejcie and Morgan's tables. The research instruments were 5-rating scale questionnaires conducted by the researcher with the discrimination range between .486-.900 and the reliability of .979 and structured interview. The statistics for analyzing the data consisted of frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by employing F-test (One-Way ANOVA) and the interview data was employed content analysis.

The research results revealed that:

1. The teachers' opinions toward the problems of the Academic Affairs administration of the SPED Schools under BSEA in the Northeastern Region in overall were a high level. When considering each aspect, it was found that the highest mean scores were school-based curriculum development. It was followed by the aspect of the supervision, the learning process development, education quality assurance, research and education development, respectively.

2. The result of the comparison of the opinions toward the problems of Academic Affairs administration classified by work experience overall was significantly different at the level of .05.

3. The guidelines for developing Academic Affairs administration of the SPED Schools under BSEA in the Northeastern Region: The implementation of the core curriculum should be adjusted to the context of the schools and the specific disability; the supervision should be directed continuously and systematically; encourage the teachers to continue their training for developing themselves and to apply the knowledge in their instructions; the teachers should set up the classroom condition or develop learning resources to facilitate their teaching; should strengthen the education quality assurance to empower the schools quality; should update the documents and supervise the teachers regularly in order to make use of the problems to find the solutions; should do the research for developing the education continuously.

Keywords : Academic Affairs Administration , Special education

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ระบุว่าให้สถานศึกษาในทุกสังกัด และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 วรรคสอง ซึ่งกำหนดว่า “มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดย คำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5) ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายให้จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในวัยเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งเป็นเด็กที่มีความต้องการการศึกษาและการช่วยเหลือแตกต่างกันไปจากเด็กปกติ โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้อย่างเต็มความสามารถ และเป็นที่ยอมรับของครอบครัว ชุมชน และสังคม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มนี้มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษ และสภาพเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรผู้มีความชำนาญและมีประสบการณ์เข้าร่วมมือกันในลักษณะของการระดมพลัง คือ ทั้งโรงเรียน ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งต้องประสานสัมพันธ์กัน ในการทำงานทั้งในด้านนโยบายและตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพของเด็กเหล่านี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายให้ จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในวัยเรียนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งเป็นเด็กที่มีความต้องการการศึกษาและการช่วยเหลือแตกต่างกันไปจากเด็กปกติ โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาการด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้อย่างเต็มความสามารถ และเป็นที่ยอมรับของครอบครัว ชุมชน และสังคม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มนี้มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษ และสภาพเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรผู้มีความชำนาญและมีประสบการณ์เข้าร่วมมือกันในลักษณะของการระดมพลัง คือ ทั้งโรงเรียน ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งต้องประสานสัมพันธ์กัน ในการทำงานทั้งในด้านนโยบายและตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพของเด็กเหล่านี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ ซึ่งต้องเป็นไปใน ลักษณะการแสวงหานวัตกรรม ที่เหมาะสมและมีคุณภาพต่อเด็กทุกความพิการ (พะโยม ชินวงศ์, 2547, หน้า 2)

ดังนั้นจำเป็นที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทุกด้าน ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องประสานงานให้บุคคลต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ไปด้วยดี และบำรุงรักษาหน่วยงานให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร เพราะหากสิ่งที่ผู้บริหารกำหนดให้กระทำนั้นมีความไม่ถูกต้องเสียแต่แรกแล้ว ก็

ก่อให้เกิดความเสียหายตามมาอีกมากมาย (วิโรจน์ สารวัฒนธรรม, 2548, หน้า 16) ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการสถานศึกษาในทุกระดับ สอดคล้องบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ซึ่งให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ประกอบกับมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 8) และการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ในมาตรา 10 วรรคสอง ความว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” โรงเรียนเฉพาะความพิการ ได้จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนที่บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในรูปแบบประจำ และไป-กลับ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการที่นักเรียนเหล่านี้จะอยู่ในสังคมได้อย่างดีจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านทักษะการดำรงชีวิต และทักษะการทำงานอาชีพตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของท้องถิ่นและสังคมในปัจจุบัน จากผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 (บังอร หนองวงษ์, 2552, บทคัดย่อ) พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนและการบริหารงานวิชาการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการ การวัดผลประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน

จากรายงานการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (ดวงชนก ลันดา, 2554, บทคัดย่อ) พบว่าเด็กพิการที่มารับบริการยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ที่จะได้เห็นจากข้อมูลการส่งต่อและผลจากการพัฒนาเด็กในแต่ละด้านจากงานวิชาการ ยังไม่ชัดเจน และยังไม่เห็นผลการพัฒนาที่แน่นอน ซึ่งเท่ากับว่าศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมียังมีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการในภาพรวม เช่น ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การทำวิจัย และระบบการประกันคุณภาพที่เป็นงานใหม่ ซึ่งยังไม่สามารถระบุได้ว่าส่วนใดที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของปัญหาดังกล่าว นับเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะช่วยให้รู้ถึงสภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ และแนวทางการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพของ ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

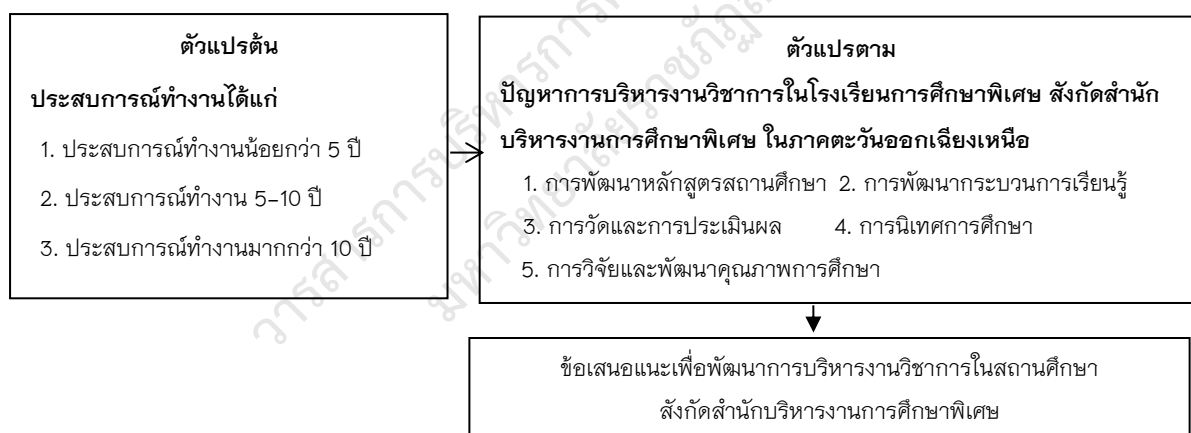
คำถามการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 234 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 โรงเรียน จำนวน 148 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือการวิจัยไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัญหาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 6 ด้าน และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .486-.900 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .979 และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ถึงโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขออนุญาตใช้แบบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูทางไปรษณีย์ และด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 6 คน ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 3 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ประสิทธิภาพทำงานผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการวิเคราะห์การพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนที่ 2 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้ F-test แบบ One-Way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่

ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวิจัย และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ระหว่าง ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การนำหลักสูตรแกนกลางมาใช้ในสถานศึกษาควรจะต้องปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนเฉพาะความพิการแต่ละโรงเรียน การนิเทศการศึกษาควรมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาจัดการเรียนรู้กับนักเรียน ครูจะต้องจัดสภาพห้องเรียนหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนคุณภาพโรงเรียน และจัดทำเอกสารให้เป็นปัจจุบัน มีการนิเทศติดตามอยู่เสมอ เพื่อนำปัญหาที่พบไปปรับปรุงแก้ไข การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยนำปัญหาของการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในครั้งถัดไป ทั้งนี้จะเป็นการทราบถึงการพัฒนาการของผู้เรียนได้ สถานศึกษาควรจัดอบรมแนวทางการวัดผลและประเมินผลเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนในการวัดผลประเมินผลจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการของผู้เรียน เมื่อวัดผลประเมินผลแล้วต้องมีการประเมินว่าดีหรือไม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ครูต้องทำความเข้าใจเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่กำหนดไว้ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตดาวัลย์ อัฐนาคและอัครฤทธิ์ อุทัยรัตน์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีสภาพการบริหารงาน วิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) บริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษาคือการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการ บริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนด นโยบายการ

วางแผน การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และชนทั้ ธาตุทอง (2550, หน้า 4) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิด ที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์และผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินงานสู่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการข้อมูล พบว่า ข้าราชการที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ข้าราชการที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี และข้าราชการที่มีข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นเป้าหมาย และนโยบายของสถานศึกษา ทำให้การรับรู้ในการบริหารงานวิชาการจึงแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามหลักการและแนวคิดของ สำนักงานปฏิรูป การศึกษา (2543, หน้า 82-84) ด้านวิชาการประกอบด้วย 1) มีความรู้และเป็นผู้นำด้านวิชาการ 2) มีความรู้ มีทักษะ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน 3) สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั้งที่ 4) มีวิสัยทัศน์ 5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) ใฝ่เรียนใฝ่รู้มุ่งพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 7) รอบรู้ทางด้านการศึกษา 8) ความรับผิดชอบ 9) แสวงหาข้อมูลข่าวสาร 10) รายงานผลการปฏิบัติเป็นระบบ 11) ใช้นวัตกรรมทางการบริหาร 12) ดำเนินถึงมาตรฐานวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัย อภิชา พุ่มพวง (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด สมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการ พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัย สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้ครูเผยแพร่งานวิจัย จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และนิเทศประเมินผลการนำ กระบวนการวิจัยไปใช้ในการสอน ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ควรวางแผนจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อและการซ่อมบำรุงให้ชุมชนมีส่วนร่วม จัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการศึกษา จัดอบรมเชิงปฏิบัติการใช้ สื่อเทคโนโลยีการสอน นิเทศ และประเมินผล การใช้สื่อการสอน สร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตสื่อการสอน และด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตร ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย จัดนิเทศการนำหลักสูตรไปใช้สอนแบบเชิงรุกและเป็นกัลยาณมิตร 3) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผ่านการยอมรับจาก ผู้บริหาร สามารถใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการได้ตรงตามปัญหาที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำหลักสูตรแกนกลางมาใช้ในสถานศึกษาควรจะต้องปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน เฉพาะความพิการแต่ละโรงเรียน

1.2 ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน ครูจะต้อง จัดสภาพห้องเรียนหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

1.3 ควรมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

1.4 ควรมีการประชุมสัมมนาในระดับโรงเรียน เพื่อให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ตกลงร่วมกันถึง วัตถุประสงค์ในการนิเทศการศึกษา ควรมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.5 ควรมีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานด้านอื่นๆ ในสถานศึกษา เช่น การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารทั่วไป ว่ามีปัญหอย่างไรบ้าง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่างๆ ว่ามีอะไรบ้าง

2.3 ควรมีการศึกษานำข้อมูลที่ได้มาใช้พัฒนาการศึกษาของโรงเรียนการศึกษาพิเศษต่อไป

ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในทั่วประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้พัฒนาการศึกษาของโรงเรียนการศึกษาพิเศษต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>. (23 มกราคม 2561).

ชนันท์ ธาตุทอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม : เพชรเกษม.

ดวงชนก ลันดา. (2554). การบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา www.chysec.org/. (30 พฤศจิกายน 2556).

บังอร หนูณรงค์. (2552). การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3

และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553ก). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

พะโยม ชินวงศ์. (2547). รายงานผลการประเมินโครงการการสอนแบบสองภาษาสำหรับเด็กหูหนวกโรงเรียน

โสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. นครปฐม: โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม.

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.(2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

พ.ศ. 2551 และอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติฯ จำนวน 6 ฉบับ.กรุงเทพฯ

:สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.

- วิโรจน์ สารรัตนะ.(2542). *การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :ทิพย์วิสุทธิ์.
- สุลัดดาวัลย์ อัฐินาค, อัศวฤทธิ์ อุทัยรัตน์. (2559). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*